

Utländska läkare med svensk legitimation kan fastna i vikariat

I Läkartidningen 49/99 publicerades ett inlägg med rubriken »Utländska arbetslösa läkare behöver facklig hjälp». Den rubriken är relevant. Men icke endast för läkare som ännu inte fått svensk läkarlegitimation, utan också för utlandsfödda läkare som erhållit svensk legitimation.

En läkare från ett land utanför EU-området, med svensk legitimation sedan sex år tillbaka och med svenskt medborgarskap, arbetade i fem år på en klinik på ett regionsjukhus. Men endast vikariat erbjöds denna person – omväxlande tre och sex månaders vikariat un-

der fem års tid. En månad innan förändringen av lagen om anställningsskydd trädde i kraft meddelade arbetsgivaren att det inte blev något förlängning på vikariatet.

Gick miste om fast anställning

Läkaren gick sålunda miste om den fasta anställning som personen annars skulle komma i åtnjutande av. Läkaren kontaktade sin fackliga organisation, Läkarförbundet respektive Sveriges yngre läkares förening.

Men svaret var att inget fanns att göra eftersom det var ett tidsbestämt vi-

kariat. Något som helst stöd från facket lämnades inte.

Utvidga programmet

Eftersom Läkarförbundet och Läkaresällskapet, enligt Matz Widerström i Läkartidningen 49/99, har ett gemensamt handlingsprogram för att bistå invandrade läkare med att komma in på arbetsmarknaden, borde detta handlingsprogram också utvidgas till att bistå utlandsfödda läkare som hamnat i den ovan beskrivna situationen.

Eftersom de invandrade läkarna är »den osynliga resursen» som skall hjälpa Sverige ur en hotande läkarbrist på 2000-talet, en brist som redan börjat göra sig kännbar, borde det vara av vikt att intresse att invandrarläkare behandlas på ett anständigt sätt. Och att Läkarförbundets stöd utvidgas även till denna grupp av läkare.

Besviken och sårad läkare
(skribentens identitet är känd av redaktionen)

Läkarförbundet svarar:

Regelbundna inventeringar har minskat problemet

Problemen kring de av landstingen flitigt använda rullande vikariaterna har varit en prioriterad fråga i förbundsarbetet i 20 år. Vikariatsproblematiken har inte bara drabbat invandrade läkare utan läkare under specialistutbildning generellt, särskilt på universitetssjukhusen.

I förbundsarbetet föreligger enighet om att arbetsmetoden för att komma till rätta med problemen är att lokalföreningarna regelbundet inventerar pågående vikariat, bedömer om de är arbetsrättsligt korrekta eller rimliga, och om så inte är fallet begär »inlasning».

Glädjande nog visar undersökningar att detta fungerat och att andelen vikariatsanställda minskat kraftigt. Givetvis har arbetet inkluderat invandrade läkare på samma villkor som för övriga läkare. »Vikariatsregeln 2000» har dock inte formell arbetsrättslig mening innan den trätt i kraft.

Förhandlingsavdelningen

”Efterlysning”:

Kunskap sökes om alkoholens effekter på unga människors kroppar

Är det sant att ungdomars kroppar skadas mer av alkohol än vuxnas? Dagens budskap om hur alkohol påverkar ungdom bygger delvis på lös grund; kunskapsläget tycks vara bristfälligt. Man bör inte påstå att det finns säker kunskap när sådan saknas, utan föra fram de fakta som finns belagda. Vikten av detta blir allt större i takt med att kunskap blir mer lättillgänglig, och att alla uppmuntras söka den.

På 1970-talet påvisades att det vetenskapliga underlaget för att alkohol är speciellt medicinskt skadligt för ungdomar var bristfälligt (Ungdom och alkohol, Skolöverstyrelsen 1972; Hollstedt et al. The effect of alcohol on the developing organism. Medical Biology 1977; 55: 1-14).

Denna kunskap, som bl a förmedlades i ovan nämnda faktaunderlag från Skolöverstyrelsen, har idag bristande genomslagskraft. De flesta människor, oavsett profession, som vi träffat på i vårt arbete med att förebygga alkoholproblem, tror felaktigt att kunskapsunderlaget för påståendet att ungdomar tar mer skada kroppsligt än vuxna av alkohol, är solitt.

Undertecknade har fått stöd från Folkhälsoinstitutet för att bredda och uppdatera kunskapsunderlaget och

därmed undersöka om de tidigare erfarenheterna fortfarande är hållbara. Ett halvårs arbete med litteraturstudier och intervjuer har inte förändrat den tidigare bilden. Det vetenskapliga stödet för tonåringars påstådda känslighet när det gäller alkohol verkar fortfarande vara tunt och dåligt belagt. Bristen på kunskap är påtaglig.

Därmed är det ju inte sagt att vi skall sluta uppmana våra tonåringar till största möjliga respekt för den drog som orsakar så stora folkhälsoproblem. Men argumenten för denna inställning behöver kanske huvudsakligen hämtas från andra håll än det rent biologiska.

Vi vill nå maximal täckning av relevant kunskap inom området och söker därför kontakter med läkare och andra personer som har åsikter, kunskaper och referenser i denna fråga. Den åldersgrupp vi undersöker är 11–19-åringar.

Fredrik Spak

forskningsassistent, med dr, socialmedicinska avdelningen, Vasa sjukhus, Göteborg
fredrik.spak@socmed.gu.se

Per Blanck

socionom
per.blanck@home.se